

Investeeringistrateegia ja äriplaan

I Üldosa

1. Euroopa struktuuri- ja investeeringufondidest finantsinstrumentidena tehtavad investeeringud on suunatud ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 eesmärkide saavutamiseks, mis omakorda tulenevad „Eesti 2035“ strateegia ja „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035“ (edaspidi TAIE)¹ eesmärkidest ja oodatavate tulemuste saavutamise vajadusest.

„Eesti 2035“ strateegia sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ raames on sedastatud, et majandus peab olema rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline, uusi äri võimalusi leidev, paindlik ning valmis struktuurimuutusteks, pakkudes arenguvõimalusi kõigis piirkondades. Paindliku ja turvalise majanduskeskkonna arendamise raames pööratakse tähelepanu pangandus- ja kapitalituru arendamisele, et parandada kriisidega toimetuleku võimet, ning panustatakse tegevustesse, **et Eesti erinevate piirkondade ettevõtete rahastamisvõimalused paraneksid**².

TAIE raames on toodud riigipõhistes analüüsides ja investeeringu soovitustes esile, et Eestis tuleks muuhulgas:

- 1.1. *suunata investeeringuid ühtlasemaks piirkondlikuks arenguks ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtete paremaks ligipääsuks avaliku sektori toetustele ja laenukapitalile, eriti maapiirkondades.*

Planeeritavad rahastamisvahendid panustavad TAIE alaeesmärki: Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadmismahuka ettevõtluse teket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja ekspordi ning investeeringuid kõigis Eesti piirkondades. TAIE raames:

- **arendatakse konkurentsivõimelist ja tarka ettevõtlus- ja tarbimiskeskkonda, milleks:**

- 1.1. *pakutakse tuge ettevõtlikkuse kasvatamiseks, ettevõtlusega alustamiseks, ettevõtete lisandväärtuse ja TA-võimekuse suurendamiseks ning selleks vajaliku ettevõtete tugisüsteemi ja võrgustike arendamiseks erinevates Eesti piirkondades.*

- **suurendatakse kõrgema lisandväärtuse loomise ja ekspordi võimekust, milleks:**

- 2.4 *toetatakse ettevõtete kasvu ja laienemist olemasolevatel ja uutel eksporditurgudel, sh vajalike kontaktide leidmise, välisesindajate võrgustiku, messidel osalemise, nõustamise, sihtturupõhiste kompleksteenuste-toetuste, finantsinstrumentide jms kaudu.*

¹ <https://www.hm.ee/media/1501/download>

² <https://valitsus.ee/media/4022/download>

- *stimuleeritakse tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute tegemist (3), milleks:*

3.1 parandatakse ettevõtete finantseerimisvõimaluste (kapitali) kättesaadavust, sh tõmbekeskustest eemal asuvates piirkondades;

3.4. kujundatakse konkurentsivõimeline ja paindlik investeerimiskeskond kõigis Eesti piirkondades, sh tagades sobivad finantseerimisvõimalused, ning suunatakse rohkem ressursi ja toetusi regioonidesse, et Eesti areneks majanduslikult senisest võrdsemalt.

II Investeerimisstrateegia

2. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide investeeringuid rahastamisvahendisse viiakse otseselt ellu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 poliitikaeesmärgi „Nutikam Eesti“ raames, hõlmates kahte erieesmärki:

2.1. Erieesmärk 1 – „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“, mille raames rakendatakse innovatsioonimahukate ja uudseid tehnoloogiaid arendavate ettevõtete toetamiseks. Nende rahastamisvahendite eesmärk on leevendada innovatsioonimahukate ja uute tehnoloogiate arendamisega seotud riske ning tagada ettevõtjatele parem juurdepääs kapitalile;

2.2. Erieesmärk 3 – „VKE-de kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKE-des töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu“, mille raames toetatakse:

2.2.1. ettevõtluse kasvu ja alustamist, idufirmade ökosüsteemi arendamist ning ettevõtluse toetamise süsteemi ja võrgustike tugevdamist Eesti eri piirkondades;

2.2.2. VKE-de konkurentsivõime ning suurema lisandväärtuse ja ekspordivõimekuse suurendamist;

2.2.3. VKE-de juurdepääsu parandamist rahastamisele (kapitalile), sh piirkondades.

3. Rahastamisvahendit rakendatakse sekkumise „Rahastamisvahendite pakkumine ettevõtetele (laenud, garantiid, omakapitali investeeringud)“ tegevusena, mille sisuks konkurentsivõimelise ja paindliku investeerimiskeskonna loomine kõigis Eesti piirkondades, sealhulgas sobivate rahastamisvõimaluste tagamise kaudu.

4. Rahastamisvahendite kasutamise eesmärk on eelnevalt viidatud poliitikaeesmärkide raames panustada tegevustesse, mis toetavad innovatsiooni erieesmärgi 1 „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ raames, hõlmates nii VKEsid kui ka suurettevõtteid, ning soodustada VKEde kasvu ja ekspordivõimekust erieesmärgi 3 „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning töökohtade loomine“ raames.

5. Näitajad

Väljundnäitajad

5.1. VKE-de kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning töökohtade loomine“ raames:

5.1.1 Tegevuse raames on peamiseks väljundnäitajaks rahastamisvahenditest toetatavad ettevõtjad, 2024. a sihtasemega 50 ettevõtjat ja 2029. a. sihttasemega 300 ettevõtjat.

5.1.2 Mis omakorda panustab erieesmärgi üldisesse indikaatorisse: toetatavad ettevõtjad (millest: mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad), 2024. a sihtasemega 50 ettevõtjat ja 2029. a. sihttasemega 300 ettevõtjat;

5.2 Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine:

5.2.1 Tegevuse raames on peamiseks väljundnäitajaks rahastamisvahenditest toetatavad ettevõtjad 2029. a. sihtasemega 12 ettevõtjat, millest 10 VKE-d ja 2 suurettevõtet.

Tulemusnäitaja

5.3 VKE-de kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning töökohtade loomine“ raames:

5.3.1 VKE-d, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta, 2029. a. sihttasemega 150 VKE-d.

5.4 Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine:

5.4.1 VKE-d, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta, 2029. a. sihttasemega 5 VKE-d.

6. Kapitali kättesaadavuse parandamiseks pakutakse meetme tegevusena järgmisi finantstooteid: laenud ja käendused. Toetatakse projekte, mis on suunatud ekspordile, ettevõtete kasvule või lisandväärtuse kasvatamisele.

Mõisted

7. Finantsvõimendus – vahendite lõplikele saajatele eraldatud tagasimakstava rahastamise summa jagatuna fondide panuse summaga, ehk võimendav mõju (*leverage*) väljendub finantsinstrumentide (laenud ja käendused) puhul selles, et väljastatud struktuurivahendite kohta jõuab koos erasektori panusega ettevõtteni kordades suurem finantseerimise maht.
8. Koefitsient (*multiplier ratio*) – tagatisinstrumentide kontekstis suhtarv, mis on kindlaks tehtud igat pakutavat tagatistoodet käsitleva mõistliku riskide eelhindamise alusel alusvarana välja antud uute laenude, omakapitali või kvaasiomakapitali investeringute väärtuse ning programmimaksest tagatislepingute jaoks kõrvale pandud summa vahel, mis on ette nähtud kõnealustest uuest laenudest ja omakapitali või kvaasiomakapitali investeringutest tuleneva oodatud ja ootamatu kahjumi korvamiseks.

9. Laen – leping, mis kohustab laenuandjat andma laenuvõtja käsutusse kokkulepitud ajaks kokkulepitud rahasumma ning mille kohaselt on laenuvõtja kohustatud nimetatud summa kokkulepitud ajavahemiku jooksul tagasi maksma.
10. Vahendite lõplik saaja – juriidiline või füüsiline isik, kes saab fondidest toetust rahastamisvahendi kaudu.

11. Investeermisstrateegia ja äriplaani elluviimise tähtaeg on 31.12.2029. a.

12. Põhitingimused investeermisstrateegia elluviimisel³:

Tingimused Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/1060 alusel	
Rahastamisvahendi rakendaja valik	(EL) 2021/1060 määruse artikli 59 lõige 3
Pakutavad finantstooted	Laenud ja käendused
Lõppsaajate sihtrühm	VKE-d ning Nutika Spetsialiseerumise erieesmärgi 1 alt lisaks VKE-dele ka suured ettevõtted.
Laenutoodete üldtingimused	Käendustoodete üldtingimused
Kordaja: ei kohaldu	Kordaja: sõltub käendustootest, defineeritud äriplaanis.
Osakaal erieesmärgi 1 puhul 100% ja erieesmärgi 3 puhul rahastamisvahendi eelarvest ca 44,5% ⁴	Osakaal erieesmärgi 3 puhul rahastamisvahendi eelarvest ca 55,5%
Olemasolevad turutõrked: alustavatele ettevõtetele pole pangalaenuid kättesaadavad: tagatised on ebapiisavad ja omafinantseerimise suutlikkus madal; innovatsiooni (sh tootearenduse ja automatiseerimise) finantseerimine pankade poolt puudulik; eksporditehingute finantseerimine piiratud; käibekapitali ja piisavate tagatiste puudumine VKE-del, innovatsiooni puudulik rahastamine, sobiva nõustamise puudumine. Eelhindamise põhjal eristuvad just tõmbekeskustest eemal asuvad ettevõtted (eriti Ida-Virumaa ettevõtted) ja eraldi valdkonnana toetada ka kaitsetööstust ⁵ .	Olemasolevad turutõrked: alustavatele ettevõtetele pole pangalaenuid kättesaadavad: tagatised on ebapiisavad ja omafinantseerimise suutlikkus madal; innovatsiooni (sh tootearenduse ja automatiseerimise) finantseerimine pankade poolt puudulik; käibekapitali ja piisavate tagatiste puudumine. Eelhindamise põhjal eristuvad just tõmbekeskustest eemal asuvad ettevõtted (eriti Ida-Virumaa ettevõtted) ja uue valdkonnana ka tagada kapitali ligipääs kaitsetööstuse ettevõtetele.

III Äriplan

³ Põhitingimuste muutmiseks tuleb muuta lepingut.

⁴ Vastavalt eelhindamise aruande punktile 325: Sellist jaotust kasutatakse ainult hinnanguliste arvutuste läbiviimisel, st struktuurifondide vahendite jaotus allutatud laenu ja laenukäenduse vahel võib programmiperioodi jooksul vastavalt vajadusele muuta.

⁵ Vastavalt 2025. aasta septembris valminud „Innovatsioonimahukate investeeringute rahastamise turutõrke uuring koos kaitsetööstuse valdkonna analüüsile“ [Innovatsiooni ja kaitsetööstuse turutõrke uuring.pdf](#)

13. Turule sekkumise viisid ja rahastamisvahendist pakutavate toodete kirjeldus⁶.

Toode	Kirjeldus
13.1. Laenukäendus	
Probleem:	VKE-del puuduvad piisavad tagatised laenu, liisingu või pangagarantii saamiseks.
Sihtrühm:	VKE-d ja mikroettevõtted, kes vajavad krediitipakkujalt laenu, või liisingu saamiseks käendust.
Tegevus:	Rahastamisvahendi rakendaja annab krediidi- või finantseerimisasutusele riikliku tagatise kuni 80% laenu või liisingu summast. Laenukäenduse raames on eeldatud VKE kapitali kättesaadavuse ja halduskoormuse vähendamiseks piiratud portfelligarantii toote loomist.
Rakendamiseviis	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamiseviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes või kaaskirjas.
Koefitsient:	Alla miljon euro laenude puhul kordaja 5 (laenusummasse) ja üle miljon euro laenude puhul kordaja 4 (laenusummasse).
Prognoositav võimendus:	5-kordne.
Tulemus:	VKE-del ei ole tagatiste puudumine kasvule ja/või lisandväärtuse kasvatamisele suunatud projektide ellu viimiseks laenu saamise takistuseks.
13.2. Allutatud laen	
Kui varasemalt on EIS rakendanud erinevaid laene sõltuvalt nende sihtrühmast ja/või otstarbest, siis paindlikkuse suurendamiseks (sh muutuvatele turutingimustele kiirelt reageerimiseks) on soovitatav luua üks allutatud laenu instrument, mille tingimusi on võimalik lähtuvalt sihtrühmast või rahastuse otstarbest vastavalt turutõrgetele varieerida.	
Allutatud laenu üldtingimused:	
Probleem:	Olulisimad probleemid, millega ettevõtted investeringuvajaduse katmisel kokku puutuvad, on tagatiste ebapiisavus, kõrged intressimäärad ja täiendavate rahaliste vahendite kaasamise keerukus ja/või suur ajakulu (liigne bürokraatia). Olulisteks probleemideks võib pidada ka tagatiste ebapiisavust ettevõtte tegutsemise asukoha tõttu, ettevõtte puudulikkust või vähest ajalugu, investeringu seotust innovatsioonimahukate või uudsete tehnoloogiate turule toomisega ning vajaliku teabe puudumist erinevate rahastamisvõimaluste kohta.
Sihtrühm:	VKE-d ja mikroettevõtted.
Tegevus:	Ettevõtte arendamine, laiendamine, tootlikkuse tõstmine, toote- ja teenusearendus ning innovatsioon, konkurentsivõime tõstmine, sh investeringute ja käibevahendite finantseerimine.

⁶ Äriplaani tingimused tuginevad eelhindamisel, kuid neid käsitletakse näitlikuna ning äriplaani muutmine ei eelda lepingu muutmist. Koostatud perioodi 2021-2027 eelhindamise aruande ettevõtluse osa põhjal: <https://rtk.ee/hindamine/2021-27-1>

Rakendamisviis:	Rahastamisvahendi rakendaja kaaslaenab koos krediidi- ja finantseerimisasutustega.
Prognoositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus:	Ettevõtte on ligipääs kapitalile, millega saab katta krediidi- või finantseerimisasutuse poolt nõutavat omafinantseeringu osa või kaasrahastust.
Sisaldades muuhulgas järgmisi fookussegmente:	
Ekspordilaen	
Probleem:	Ettevõtte käivitamisel on takistuseks algkapitali puudumine ning pangalaenu saamiseks puuduvad piisavad tagatised ja tegutsemisajalugu.
Tegevus:	Rahastamisvahendi rakendaja väljastatud ekspordilaenu abil saab ettevõtja pakkuda välisostjale pikaajalist maksetähtaega, tasuda krediidikindlustuse preemiamakset või rahastada välisostjale müüdavate kaupade tootmist.
Rakendamisviis:	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamisviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes.
Prognoositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus:	Eksportivatel ettevõtetel on ligipääs kapitalile, millega saab rahastada teenuse osutamise ja kapitalikauba müügiga seotud suuremahulisi eksporditehinguid.
Tööstuslaen	
Probleem:	Tööstusettevõtjatel puudub investeringute tegemiseks kapital, mis on vajalik krediidi- või finantseerimisasutuse poolt nõutava omafinantseeringu tegemiseks.
Tegevus:	Kui investeringu tegemiseks on vaja kasutada pangalaenu või liisingut, kuid ettevõtjal puudub kapital nõutava omafinantseeringu tegemiseks, siis on võimalik kasutada tööstuslaenu. Sarnaselt ettevõtte omanikule annab rahastamisvahendi rakendaja allutatud laenuna ettevõtte kasutusse kapitali, mis suurendab krediidiasutuse silmis omafinantseeringut. See võimaldab võtta täiendavat liisingut või pangalaenu ja aitab seeläbi ettevõttel kiiremini kasvada
Rakendamisviis	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamisviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes.
Prognoositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus:	Tööstusettevõtjatel on ligipääs kapitalile, millega saab katta krediidi- või finantseerimisasutuse poolt nõutavat omafinantseeringu osa.
Kapitalilaen	
Probleem:	Ärimudeli toimimist tõestanud ettevõtted ei saa investeerida arengusse ja tegevusmahtude kasvu, sest puuduvad

	kommertspankade poolt laenu saamiseks nõutavad tagatised, omafinantseerimise võime on liiga madal või projekti riskitase on kõrge.
Tegevus:	Rahastamisvahendi rakendaja pakub kapitalilaenu ärimudeli toimimist tõestanud VKE-dele, kel seni puudub investeerimisvõimalus kommertspankade poolt nõutavate tagatiste, kõrge riskitaseme või muu seonduva takistuse tõttu. Kapitalilaen on allutatud laen, mis aitab, kui ettevõtte kiiret kasvu soovitakse finantseerida laenuga, kuid pangalaenu saamiseks on omafinantseerimise võimekus liialt madal või puuduvad piisavad tagatised. Rahastamisvahendi rakendaja annab ettevõtja kasutusse kapitali, mis tulenevalt allutusest suurendab teiste finantseerijate silmis ettevõtte omafinantseerimise võimekust.
Rakendamisviis	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamisviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes.
Proгноositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus:	Laenukapital on ettevõtete jaoks kättesaadavam.
Regionaallaen	
Probleem:	Madal tagatisvara turuväärtus väljaspool Tallinna, Tartut ning osaliselt neid ümbritsevaid valdu muudab ettevõtete laenu saamise võimalused oluliselt halvemaks.
Tegevus:	Rahastamisvahendi rakendaja kaaslaenab koos krediidi- ja finantseerimisasutustega. Regionaallaen aitab allutatud laenuna katta krediidi- või finantseerimisasutuse poolt ettevõtjalt nõutavat omafinantseeringu osa.
Rakendamisviis:	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamisviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes. Regionaallaenu puhul on tegemist nõudluspõhise tootega.
Proгноositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus	Laenukapital on maapiirkonna ettevõtete jaoks kättesaadavam.
Innovatsioonilaen	
Probleem:	Innovatsiooni arengut piiravad kommertspankade konservatiivne laenupoliitika ja riskikapitali nappus kõrge riskitasemega projektide rahastamisel.
Tegevus:	Innovatsioonilaenu eesmärk on riski jagamine olukordades, kus teadmismahukatel ja innovaatiliste tehnoloogiatega tegelevatel ettevõtetel on piiratud juurdepääs kapitalile.
Rakendamisviis:	Rahastamisvahendi rakendaja täpsustab rakendamisviisi eelhindamisele tuginedes täpsustavates tingimustes. Innovatsioonilaenu puhul on tegemist nõudluspõhise tootega ja turutõrge on valideeritud 2025. aasta septembris valminud „Innovatsioonimahukate investeringute rahastamise turutõrke

	uuring koos kaitsetööstuse valdkonna uuringuga. Kaitsetööstuse raames on eraldiseisvalt analüüsitud ja tuvastatud turutõrge ⁷ .
Prognoositav võimendus:	1-kordne.
Tulemus:	Laenukapital on kaitsetööstuse ettevõtete jaoks kättesaadavam.

14. Vastavalt ühendmääruse § 44 lõikele 5 ja ETS § 4¹ kehtestab rahastamisvahendi rakendaja rahastamisvahendite rakendamisel toodete pakkumiseks täpsustavad tingimused, mis tuginevad kehtivale eelhindamise lõppjäreldestele ja on suunatud rahastamislepingu eesmärkide täitmisele.

IV Rahastamisvahendi investeerimisstrateegia ja äriplaani elluviimise kord

15. Punktis 13 kirjeldatud toodete pakkumiseks punktis 14 nimetatud täpsustavad tingimused või nende muudatused esitab rahastamisvahendi rakendaja rakendusasutusele ja rakendusüksusele teadmiseks, vajadusel selgitades tehtud muudatusi, kinnitades nende kooskõla eelhindamisega ja esitades vähese tähtsusega abi kava muutmise kavatsuse või kinnitades, et vähese tähtsusega abi kava kohaldub/on asjakohane.

16. Korraldusasutusele, rakendusasutusele ja rakendusüksusele edastatakse täpsustavad tingimused vähemalt 20 tööpäeva enne tingimuste jõustamist kooskõlastamiseks. Rakendusasutus ja rakendusüksus vaatavad täpsustavad tingimused läbi ja küsivad selgitusi juhul, kui ei ole võimalik hinnata tingimuste kooskõla investeerimisstrateegia, lepingu eesmärkide või eelhindamise kehtivate järeldestega. Juhul kui tuvastatakse vastuolu eelhindamise kehtivate järeldeste, investeerimisstrateegia või lepingu eesmärkidega, annab rakendusasutus sellest rahastamisvahendi rakendajale teada palvega puudused mõistliku aja jooksul kõrvaldada või täiendavalt selgitada vastuolude puudumist ning hoiduda muudetud tingimuste rakendamisest, kuni kooskõla on tagatud.

17. Juhul kui rahastamisvahendi rakendaja esitatud täpsustavad tingimused eeldavad punktis 13 esitatud äriplaani ja/või sekkumise viiside muutmist ulatuses, mida eelhindamise kehtivad järeldest ei kata, esitab rahastamisvahendi rakendaja esmalt ettepaneku eelhindamise osaliseks ajakohastamiseks vastavalt lepingu punktile 5 ning arvestades järgnevat:

17.1. Eelhindamise osaline ajakohastamine on selliste olukordade lahendamiseks, kus lepingu eesmärk ja investeerimisstrateegia ei muutu, kuid lepingu eesmärkide saavutamiseks on vajalik äriplaani või täpsustavate tingimuste rakendamisel kasutada sekkumisviise või muid täpsustavaid tingimusi, mis ei tugine kehtivale eelhindamisele.

17.2. Eelhindamise osaliseks ajakohastamiseks esitab rahastamisvahendi rakendaja rakendusasutusele kinnitamiseks sellekohase ettepaneku, mis sisaldab eelhindamise lõpparuandega võrreldavaid meetodeid kasutavat analüüsi, mis vastab vähemalt järgnevatele küsimustele:

17.2.1 Millist lepingus kirjeldatud turutõrget leevendatakse?

⁷ [Innovatsiooni ja kaitsetööstuse turutõrke uuring.pdf](#)

- 17.2.2 Millis(t)e eelhindamise lõpparuandest erinevate sekkumisviisi(de)ga seda turutõrget lahendada soovitakse?
- 17.2.3 Mis on muutus(t)e prognoositav mõju lepingu eesmärkide täitmisele?
- 17.2.4 Mis on muutus(t)e prognoositav mõju lepingu näitajate täitmisele?
- 17.3 Rakendusasutusel on ettepanekule vastamiseks aega 20 tööpäeva, mida poolte kirjalikul kokkuleppel võib pikendada 10 tööpäeva võrra. Tähtaegselt mittevastamist loetakse keeldumiseks.
- 17.4 Lepingu punkti 17.2 kohaselt esitatud ettepaneku hindamisel veendub rakendusasutus, kas lepingu eesmärk ja investeerimisstrateegia ning lahendatavad turutõrked ei muutu. Kui rakendusasutus on veendunud, et punktis 12 nimetatud põhitingimused ja lahendatavad turutõrked ei muutu, on rakendusasutusel õigus ettepanek rahuldada. Kui rakendusasutus leiab, et tarvis on muuta lepingu eesmärki või investeerimisstrateegiat, algatab rakendusasutus jooksva hindamise või lähtub ühendmääruse § 44 lõikest 1 või algatab lepingu muutmise.
18. Punkti 13 (äriplaan) muutmine punktile 17 tuginedes toimub poolte volitatud esindajate poolt kirjalikult. Punkti 14 muutmine kehtiva eelhindamise piires toimub tuginedes punktile 15. Ülejäänud käesoleva lisa punktide muutmise aluseks on vastavad sätted lepingust.